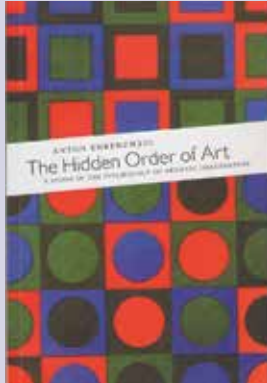

Klassiker-stafet

Psykologer fortæller om en bog,
der gjorde en forskel for deres virke.

**Anton Ehrenzweig (1967):
The Hidden Order of Art**

Thea Mikkelsen, erhvervspsykolog & psykoanalytiker. Forfatter til fire bøger om professionel kreativitet, senest *Coaching the Creative Impulse – Psychological Dynamics and Professional Creativity*, Routledge, 2020.

Første gang, jeg læste Anton Ehrenzweig's *The Hidden Order of Art*, var på et kursus med Judy Gammelgaard på Institut for Psykologi på Københavns Universitet. Men jeg havde faktisk hørt om bogen allerede nogle år før, da jeg læste litteraturvidenskab. Lyrikprofessor Uffe Hansen nævnte den og brugte den til at forstå nogle af de sproglige figurer hos den tyske mellemkrigsdigter Gottfried Benn.

Dengang kunne jeg ikke rigtig forbinde mig med den, da jeg oplevede den som mærkelig teknisk i sin stil og lidt gammeldags. Men da jeg var begyndt at interessere mig mere indgående for psykoanalyse i forhold til kreative processer, blev denne bog pludselig en vigtig nøgle for mig til at forbinde min interesse for kreativitet og min interesse for psykologi.

The Hidden Order of Art har hjulpet mig med at finde en måde at bruge min psykologiske uddannelse og træning på, som giver dybde uden at blive terapeutisk. En måde at pege ind i psykens mysterier uden at blive mystisk. Ehrenzweigs måde at tage kunstens betydning for gode varer og hermed tage kunsten som udgangspunkt for at reflektere over menneskers indre liv og de glæder og blokeringer, der kan opstå i løbet af et livsforløb, fandt jeg konceptuelt frigørende.

→

Hvad kunst kan fortælle os om vores indre liv?

”The Hidden Order of Art har hjulpet mig med at finde en måde at bruge min psykologiske uddannelse og træning på, som giver dybde uden at blive terapeutisk. En måde at pege ind i psykens mysterier uden at blive mystisk.”

Bogens helt overordnede greb er, at den undersøger, hvad kunst kan fortælle os om vores indre liv. Ehrenzweig peger på nogle af de indre strukturer, som man kan se spejlet i kunsten, og viser, hvad det er, kreative processer arbejder med at afdække og finde frem.

Ehrenzweig stiller spørgsmålet: Hvad siger det om menneskers måder at processere data på, at det kan være meningsfuldt at se på moderne kunst? Og for mig kom det til at betyde: Hvordan kan vi forstå psykens måde at være kreativ på, sådan at det er muligt for os at se på, hvordan man kan skabe organisatoriske rammer og roller, der kan facilitere kreativitet?

Det, der gjorde særligt indtryk på mig i bogen, er dens forsøg på at holde kompleksiteten i vores fundamentale måde at erfare verden på åben. Ikke at simplificere og kategorisere i forhold til teoretiske eller konceptuelle begreber, men at sige: Hvad er det egentlig, vi oplever? I mit arbejde har bogen hjulpet mig til at bevare en åben og undersøgende tilgang til, hvad menneskets psyke og perceptionsapparat er. I forhold til mit arbejde med kreative organisationer og individer i arkitekt-, museum- samt film- og

tv-branchen oplever jeg, at dette mindset hjælper mig med at forstå nogle af de endnu ikke konceptualiserede undersøgelser, mine klienter er i gang med, og følge udviklingsprocesserne mod fremskabelsen af noget helt nyt og ikke set før.

Når man, som jeg, finder min største faglige inspiration i psykoanalysen, samtidig med at jeg bruger teori og forskning omkring professionelt kreativt arbejde fra en bred vifte af teoretiske positioner og arbejder i kommercielle virksomheder med opgaver omkring strategiimplementering og lederudvikling, er det altid en hårfin balance, hvordan man bruger sin psykoanalytiske opmærksomhed til at blive endnu mere hjælpsom over for klienten og dennes behov.

Her oplever jeg, at det snit til forståelse af den menneskelige psyke, som Ehrenzweig præsenterer, er hjælpsomt til at bevare dybden og fokus på de ubevidste strukturer og dynamikker samtidig med, at det ikke bliver for biografisk på en måde, der ikke er passende i de roller, jeg har i forhold til mine klienter. •